

skærpes, således at der skal foreligge mistanke om, at den eller de pågældende kan mistænkes for strafbar deltagelse (lovforslagets § 755, stk. 3). Endvidere er det i bestemmelsen om politiets almindelige anholdelsesbeføjelse præciseret, at politiet kun kan anholde personer, der *med rimelig grund* mistænkes for et strafbart forhold (lovforslagets § 755, stk. 1).

2. Justitsministeriet kan i det væsentlige tilslutte sig de regler, som udvalget har foreslået med henblik på en styrkelse af kontrollen med *varigheden af varetægtsfængslingerne*. Lovforslaget (§§ 767-769) svarer derfor med enkelte ændringer til udvalgets lovudkast.

3. Justitsministeriet kan ligeledes tiltræde udvalgets synspunkter med hensyn til en præcisering af kravet om *begrundelse af afgørelser*, hvorved sigtede tages i varetægt. (Lovforslagets § 764, stk. 4).

4. Hvad angår *betingelserne for anvendelse af varetægt* kan justitsministeriet tilslutte sig de forslag, som udvalget har stillet med henblik på en skærpelse eller præcisering af betingelserne. Justitsministeriet finder ikke, at de senere års ændring i kriminalitetsudviklingen giver anledning til en principiel ændret vurdering af de hensyn, som indgår ved udformningen af varetægtsbetingelserne.

Justitsministeriet kan endvidere tilslutte sig udvalgets forslag til en vis udvidelse af adgangen til at iværksætte varetægt på grundlag af fare for bevisødelæggelse. Efter justitsministeriets mening vil den foreslåede ændring være af væsentlig betydning for politiets muligheder for at bekæmpe organiseret bandekriminalitet og bagmandskriminalitet.

På andre punkter indebærer lovforslaget en ændring af udkastet med henblik på en yderligere skærpelse eller præcisering af varetægtsbetingelserne:

a) I § 762, stk. 1, nr. 1-3, foreslås kravene til konkrete holdepunkter for tilstedeværelse af de i bestemmelsen nævnte varetægtsgrunde skærpet.

b) Justitsministeriet har ikke ment at burde opretholde udvalgets forslag om en særlig regel om varetægt i tilfælde af pågribelse på fersk gerning.

c) De gældende regler om varetægt i tilfælde af vilkårsovertrædelser er fastholdt i lovforslaget. Vilkårsovertrædelser, der må antages ikke at ville medføre genindsættelse m. v., kan således ikke i sig selv medføre, at den pågældende tages i varetægt.

5. Med henblik på en yderligere sikring af varetægtsfangernes rettigheder er udvalgets forslag til regler om behandlingen af varetægtsfanger skærpet på følgende punkter:

a) Der foreslås indført adgang til domstolsprøvelse af isolation under varetægten også inden for de første 14 dage af varetægsperioden.

b) Der foreslås indsat en udtrykkelig bestemmelse om, at varetægtsarrestanter, når særlige omstændigheder taler derfor, kan få udgang under varetægten.

IV Erstatning i anledning af strafferetlig forfølgning.

A. Udvalgets betænkning.

Betænkningen (nr. 801/1977) indeholder på en række punkter forslag til en udbygning af de gældende regler i retsplejelovens kap. 93 a med det formål at styrke mulighederne for, at personer, der som sigtet under en straffesag har været underkastet straffeprocessuelle indgreb eller strafferetlige retsfølger, kan opnå erstatning. Som et væsentligt led heri foreslår udvalget afskaffelse af den såkaldte skyldformodningsregel. Efter denne regel nægtes erstatning, når de fremkomne oplysninger giver begrundet formodning om, at sigtede på trods af påtaleopgivelse eller frifindelse er skyldig i den forbrydelse, for hvilken han var anholdt eller undergivet varetægt eller andre straffeprocessuelle indgreb.

Hovedpunkterne i udvalgets forslag og overvejelser er i øvrigt følgende:

1. Kredsen af de indgreb, som kan begrunde erstatning foreslås udvidet. For så vidt angår straffeprocessuelle foranstaltninger (anholdelse, varetægt, ransgning osv.) kan erstatning efter de gældende regler kun ydes for de i loven opregnede indgreb. Dette foreslås ændret, således at erstatning gives for *ethvert straffeprocessuelt indgreb* (betænkningen s. 24 ff.).

Med hensyn til strafferetlige foranstaltninger indebærer udvalgets forslag, at erstatning skal ydes for *enhver strafferetlig retsfølge* ikke alene som i dag for foranstaltninger af frihedsberøvende karakter.

2. For så vidt angår *ansvarsgrundlaget* foreslår udvalgets flertal (6) den gældende ordning opretholdt. Dette indebærer en graduering af ansvarsgrundlaget, således at erstatning for uberettiget anholdelse og varetægt, samt udstået straf undergives et obligatorisk erstatningsansvar på objektivt grundlag, medens de øvrige indgreb, der kan med-